

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 153/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľubora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Ing. Petrom Holéczym, advokátom, Vojenská 5, Košice, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 Sa 9/2017 z 27. júna 2018 a rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Sžsk 146/2018 z 21. apríla 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Sa 9/2017 z 27. júna 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Sžsk 146/2018 z 21. apríla 2020 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozsudky všeobecných súdov zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať mu primerané finančné zadosťučinenie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci stav veci:

3. Sťažovateľ sa správnou žalobu doručenou krajskému súdu domáhal proti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odboru pomoci v hmotnej núdzi a štátnych sociálnych dávok (ďalej len „žalovaný“) „*preskúmania zákonnosti [jeho, pozn.] rozhodnutia vedeného pod sp. zn.: UPS/US1/SSVOPHNSSD/SOC/2016/13234-0003 Pa zo dňa 14. 12. 2016 a postupu... predchádzajúceho jeho vydaniu.*“.

4. Krajský súd svojím rozsudkom rozhodol tak, že správnu žalobu sťažovateľa, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti označeného rozhodnutia žalovaného, zamietol a súvisiacim výrokom o trovách konania ich náhradu účastníkom konania nepriznal.

5. Následne proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť podľa § 438 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 21. apríla 2020 tak, že kasačnú sťažnosť sťažovateľa podanú proti rozsudku krajského súdu zamietol a účastníkom konania nepriznal nárok na náhradu trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti označeným rozsudkom všeobecných súdov podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje tým, že všeobecné súdy neakceptovali jeho *„požiadavky na začatie prejudiciálneho konania vo svojej podstate o tom, že či Slovenská republika ako taká celkom náhodou prostredníctvom... nálezu vedeného pod sp. zn. PL. ÚS 8/2014-41 zo dňa 27. 5. 2015 sa svojim spôsobom nevrátila späť v čase, a to teda až do tej doby, kedy bol úplne normálny výkon otroctva alebo nevoľníctva...“*.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) rozsudkom krajského súdu a rozsudkom najvyššieho súdu o zamietnutí kasačnej sťažnosti.

8. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

9. Podľa sťažovateľa najvyšší súd neakceptoval *„požiadavky na začatie prejudiciálneho konania vo svojej podstate o tom, že či Slovenská republika ako taká celkom náhodou prostredníctvom... nálezu vedeného pod sp. zn. PL. ÚS 8/2014-41 zo dňa 27. 5. 2015 sa svojim spôsobom nevrátila späť v čase, a to teda až do tej doby, kedy bol úplne normálny výkon otroctva alebo nevoľníctva...“*.

10. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, táto v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 123 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Bez potreby bližších doktrínálnych záverov k označeným právam sťažovateľa je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako mal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu poškodiť sťažovateľa na ním

označených právach podľa ústavy a dohovoru, pretože absentuje odôvodnenie, teda argumentácia, relevantné námietky a prezentovanie súvislostí tykajúcich sa porušenia označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu.

11. Z obsahu ústavnej sťažnosti nevyplýva, či najvyšší súd vôbec nereagoval na sťažovateľom uplatnený návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, alebo síce reagoval, ale sťažovateľ s jeho názorom nesúhlasí, a v prípade, ak ide o túto situáciu, tak zároveň absentuje zmysluplná a z ústavnoprávneho hľadiska aj relevantná polemika s názorom najvyššieho súdu o dôvodnosti sťažovateľom uplatneného návrhu na začatie prejudiciálneho konania – sťažovateľ sa v podanej ústavnej sťažnosti ani len nepokúša polemizovať s názorom najvyššieho súdu. Chýba preto akýkoľvek argumentačný podklad zo strany sťažovateľa, na základe ktorého by ústavný súd mohol skúmať správnosť právneho názoru prijatého najvyšším súdom.

12. Prítomnosť aspoň jednej z označených argumentačných línií je relevantná z dôvodu, že povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Z primárneho práva Európskej únie a judikatúry Súdneho dvora vyplýva viacero výnimiek z povinnosti predložiť prejudiciálnu otázku, pričom jednou z nich je situácia, ak odpoveď na prejudiciálnu otázku by nemala žiadny význam na vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej (pozri MAZÁK, J., JANOŠÍKOVÁ, M. *Základy práva Európskej únie. Ústavný systém a súdna ochrana*. Bratislava : Iura Edition, 2009, s. 420.). Inými slovami povedané, jej potenciálne zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúce súdne konanie.

13. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že účastníkovi konania patrí právo navrhnúť všeobecnému súdu, aby podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, a všeobecný súd je v takom prípade povinný sa takým návrhom zaoberať a rozhodnúť o ňom, pričom je v zásade povinný rešpektovať záruky vyplývajúce pre účastníka z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru, najmä právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktorým sa o jeho návrhu rozhodne. V závislosti od štádia konania, v ktorom účastník takýto návrh uplatňuje, je ale v prvom rade vecou účastníka, aby všeobecnému súdu podal spôsobilý návrh a podoprel ho spôsobilými argumentmi, ktoré umožnia súdu jednak dospieť k záveru, že ním napadnutá norma je prejudiciálna, a zároveň táto norma môže odporovať úniovej právnej úprave.

14. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa v danom prípade navyše zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Všeobecne formulovaný subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k jeho namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver formulovať aspoň na účely prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

15. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

16. Vzhľadom na to, že nedostatok odôvodnenia, ktoré predstavuje podstatnú náležitosť návrhu na začatie konania pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy, nemožno považovať za odstrániteľný nedostatok v štádiu konania po uplynutí lehoty ustanovenej v § 138 zákona o ústavnom súde, ústavný súd v okolnostiach daného prípadu sťažovateľa na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti spočívajúcich v nedostatočnom odôvodnení ústavnej sťažnosti nevyzýval.

17. Pretože predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

18. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

19. Nad rámec už uvedeného ústavný súd uvádza, že sťažovateľ k ústavnej sťažnosti nepriložil kópie právoplatných rozhodnutí, preskúmania ktorých sa v tomto konaní domáha. Ústavný súd v záujme hospodárnosti konania sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku už nevyzýval, pretože v danom prípade nie sú splnené ďalšie podmienky konania pred ústavným súdom, ktoré možno jeho postupom odstrániť (nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2021

Libor DUEA
predseda senátu